

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
23 mei 2024 (mondelinge uitspraak 21 mei 2024)

Zitting: 21 mei 2024 te Amersfoort

Klachtennummer: KC 2024 – 030

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
klager maakt bezwaar tegen de opname. Hij is al langere tijd opgenomen en stelt dat hij niet ziek is en dat hij naar huis wil.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 13 mei 2024 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 14 mei 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 14 mei 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 21 april 2024.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 21 mei 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (per e-mail en telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang,

Klager is geboren op Hij heeft een lange psychiatrische geschiedenis. Hij is na een incident op ... opgenomen, aangezien hij dreigend bleef naar een medecliënt op Verdere uitbreiding van vrijheden was daardoor niet mogelijk. Hierna is hij overgeplaatst naar ..., waar hij nu op een gesloten afdeling verblijft.

Op 19 oktober 2021 heeft de rechtbank Gelderland locatie Zutphen, een zorgmachtiging verleend tot en met 19 oktober 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het opnemen in een accommodatie is toegewezen.

Op 5 september 2023 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, een zorgmachtiging verleend tot en met 5 september 2025, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het opnemen in een accommodatie is toegewezen.

Op 17 juni 2022 en op 12 januari 2023 worden de beslissingsbrieven aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging.

De waarnemend zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 17 juni 2022 en op 12 januari 2023 dat hij besloten heeft om klager verplichte zorg te geven. De verplichte zorg wordt aan klager gegeven omdat het uitstellen daarvan niet langer verantwoord is voor hem of zijn omgeving. Klager lijdt aan een psychische stoornis. De behandelaren denken dat klager onder andere last heeft van waandenkbeelden, met de overtuiging dat klager ernstig benadeeld wordt door een bepaalde medecliënt. Behandelaren zijn bang dat klager, zeker als hij onder invloed is van alcohol of andere middelen, als gevolg hiervan opnieuw betrokken zal raken bij een geweldsincident, waarbij zowel zijn medecliënt als klager ernstige schade kunnen ondervinden, mogelijk zelfs met levensgevaar.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 12 januari 2023 dat klager bekend is met paranoïde schizofrenie, forse gedragsproblematiek en middelengebruik. Zijn middelengebruik zorgt voor een ontregeling van zijn psychiatrische toestand waarbij hij agressie over hemzelf afroept en ook agressief naar derden kan zijn. In het verleden is klager hierbij agressief geweest en hebben er zich incidenten voorgedaan. Ook is hij bekend bij de forensische psychiatrie. Er is toen sprake geweest van delicten en agressie waarvoor opsluiten vaker nodig is geweest. Om te werken naar meer zelfstandig wonen is nu zorg vanuit een opname noodzakelijk.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het goed gaat. Klager zegt dat hij zich altijd beter heeft gevoeld en dat hij zich nooit ziek heeft gevoeld. Klager zegt dat hij zijn geduld moet bewaken, omdat hij op een gesloten afdeling zit. Hij probeert menselijk te blijven. Hij ziet geen toekomst in de kliniek.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij geen middelen meer gebruikt. Hij heeft niet lang geleden nog wel speed genomen en in maart 2024 een paar trekjes van een joint. Klager zegt dat hij twaalf jaar in de psychiatrie zit en de termijn steeds wordt verlengd. Hij wil en gaat aan zijn toekomst werken.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij in ... een goede tijd heeft gehad. Hij wil graag weer terug naar Dat is dicht bij zijn huis. Klager zegt dat hij in de psychiatrie drugs is gaan gebruiken. Hij wordt rustig van drugs en zegt dat hij er zeker geen machogedrag door krijgt. Drank is wat hem betreft geen probleem; hij drinkt al jarenlang.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd, antwoordt hij dat hij de commissie bedankt voor het luisteren. Hij zegt dat hij altijd heeft gewerkt en dat het hem in de kliniek alleen maar geld kost. Klager zegt dat hij nu bereid is om een jaar abstinente te zijn.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klager al jarenlang in de psychiatrie verblijft en hij in een soort vicieuze cirkel zit. Zij zegt dat er voor hem geen toekomst is en dus voelt hij zich slecht. Hij vindt dat hij op zijn verleden wordt aangekeken wat niet zegt dat het nu ook slecht met hem zal gaan. Klager zegt dat hij nooit agressief is geweest.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat hij met klager een aantal gesprekken heeft gehad. Er is bij klager sprake van een psychotische schizofrenie met gevaarlijk gedrag. Op een open afdeling is er steeds weer een terugval.

De verpleegkundige vult aan dat klager een lange tijd abstinente is geweest, maar dat het, zodra hij op een open afdeling zit, direct mis gaat en dat hij vanaf de eerste dag drugs gebruikt en gewelddadig gedrag richting zijn ouders en derden vertoont. Hij is dan snel geprikkeld. Klager moet ook eerst clean zijn voordat hij in aanmerking komt voor Beschermd Wonen en zijn gedrag heeft aangepast. Klager heeft met een vork een meisje in het gezicht aangevallen, waarbij geen sprake was van drugsgebruik.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat er drie componenten zijn bij klager, te weten een psychiatrische ziekte, drugsgebruik en zijn (gevaarlijk) gedrag. Het gedrag is gekoppeld aan de drugs. Een depot van 1x per drie weken is noodzakelijk volgens aangeklaagde.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat hij geen antwoord kan geven op de vraag naar het perspectief van klager. Hij heeft geen flauw idee. Een cliënt met een combinatie van een psychiatrische ziekte, drugsgebruik en agressief gedrag door het drugsgebruik wil geen enkele instelling behandelen. Er is geen andere plaats voor klager, nu niemand hem kan overnemen. Aangeklaagde zegt dat hij met klager meeleeft en dat hij hoopt dat hij op een betere plek kan komen, maar dat klager hier zelf de regie voor in handen heeft en in ieder geval een jaar abstinente moet zijn, alvorens er mogelijkheden zijn voor een doorverwijzing.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 5 september 2023 verleende zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 17 juni 2022 en 12 januari 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 17 juni 2022 en 12 januari 2023 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 17 juni 2022 en 12 januari 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 17 juni 2022 en 12 januari 2023 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 17 juni 2022 en 12 januari 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem 17 juni 2022 en op 12 januari 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname op een gesloten afdeling een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1., lid 2 onder a. Wvvgz. De commissie constateert dat aan klager in de afgelopen periode meerdere malen de mogelijkheid is geboden om op een open afdeling te verblijven maar dat klager als gevolg van zijn gedrag steeds binnen korte tijd terug moet naar de gesloten afdeling.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klager is bekend met paranoïde schizofrenie, forse gedragsproblematiek en middelengebruik. Zijn middelengebruik zorgt voor een ontregeling van zijn psychiatrische toestand waarbij hij agressie over zichzelf afroept en ook agressief naar derden kan zijn. In het verleden is klager hierbij agressief geweest en hebben er zich incidenten voorgedaan. Om te werken naar meer zelfstandig wonen is zorg vanuit een gesloten opname noodzakelijk.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg in de vorm van het opnemen in een accommodatie doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van het opnemen in een accommodatie op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegron**d.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **ongegron**d

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. W.P. Rijksen, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. A.L. Korporaal, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.